

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Digitale Economie

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 29 juni 2021
Betreft Beantwoording vragen over mobiele bereikbaarheid en overal in
Nederland 112 kunnen bellen

Ons kenmerk
DGBI-DE / 21165253

Uw kenmerk
2021Z06404

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid van Dijk (CDA), ingezonden op 19 april 2021 met kenmerk 2021Z06404, over mobiele bereikbaarheid en overal in Nederland 112 kunnen bellen.

Hoogachtend,

mr. drs. M.C.G. Keijzer
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

2021Z06404

Ons kenmerk
DGBI-DE / 21165253

1

Kunt u zich herinneren dat het CDA in de afgelopen jaren herhaaldelijk aandacht heeft gevraagd voor plaatsen in Nederland waar de mobiele bereikbaarheid onvoldoende was en alarmnummer 112 slecht bereikbaar, zoals Olland in Brabant Termunten/Termunterzijl in Groningen en Vilsteren/Hoge Hexel in Overijssel?

Antwoord

Ja.

2

Bent u bekend met de berichtgeving over de problemen rond de mobiele bereikbaarheid van alarmnummer 112 in delen van Gelderland en de schriftelijke vragen die de Provinciale Statenfractie van CDA Gelderland hierover onlangs heeft gesteld?

Antwoord

Ja.

3

Deelt u de mening dat het van levensbelang is dat de mobiele bereikbaarheid in het algemeen en die van alarmnummer 112 in het bijzonder overal in Nederland optimaal is?

Antwoord

Ja. Zoals in de Nota Mobile Communicatie is beschreven is mobiele communicatie in het algemeen een onmisbare grondstof voor de Nederlandse economie en voor mensen in toenemende mate essentieel voor sociale verbinding en economische kansen.¹ De bereikbaarheid van het alarmnummer 112 is daarenboven nog eens van levensbelang. Daarom zijn er voor de bereikbaarheid van 112 extra maatregelen getroffen. Zo kan 112 worden gebeld zonder SIM-kaart of abonnement en kun je naar 112 bellen over elk mobiel netwerk. Je bent voor de bereikbaarheid van 112 dus niet afhankelijk van de netwerkdekking van je eigen aanbieder. Daardoor is de mobiele bereikbaarheid van 112 beter dan de dekking van de drie afzonderlijke mobiele netwerken. Bovendien kun je 112 ook bellen via buitenlandse netwerken, waardoor de dekking in de grensstreken ook optimaal is. Tot slot zijn aanbieders verplicht om per 1 juli ook het bellen van 112 via WiFi-netwerken mogelijk te maken. Daardoor verbetert de bereikbaarheid van 112 binnenshuis.

In de Nota Mobile Communicatie is ook toegelicht dat er echter (natuurkundige) beperkingen zijn waardoor 100% dekking in de praktijk onmogelijk is. Juist omdat de bereikbaarheid van het alarmnummer 112 van levensbelang is heeft de minister van Justitie en Veiligheid daarom diverse tips op de website van de Rijksoverheid gepubliceerd voor mensen die ondanks alle maatregelen die

¹ Kamerstukken II 2018/19, 24 095, nr. 478.

hiervoor zijn beschreven toch nog problemen ervaren met de bereikbaarheid van 112 via een mobiel netwerk.²

4

Kunt u voor ons visualiseren hoe het thans gesteld is met de mobiele bereikbaarheid van alarmnummer 112 in Nederland? Kunnen wij een dekkingkaart ontvangen met 'vlekken' waaruit kan worden afgeleid in welke gebieden de mobiele bereikbaarheid slecht/onvoldoende is en dus actie is gewenst?

Antwoord

Mobiele netwerkdekking is afhankelijk van natuurkundige wetten. De dekking is mede daarom niet constant en kan van moment tot moment veranderen. Bijvoorbeeld door seizoensinvloeden, zoals bladeren aan de bomen in de zomer, of weersomstandigheden. Ook de apparatuur die iemand gebruikt bepaalt de mate van dekking die zij of hij ervaart. Een dekkingkaart kan daarom enkel inzichtelijk maken hoe waarschijnlijk het is dat er ergens dekking wordt ervaren. Bovendien is het praktisch onmogelijk om met zekerheid te voorspellen of er ook binnenshuis dekking wordt ervaren. De isolatie van een huis of pand en de gebruikte bouwmaterialen zijn ook allemaal van invloed op de mate van dekking.

In 2015 heeft Agentschap Telecom onderzoek gedaan om te bepalen op welke plekken de waarschijnlijkheid waarmee 112 kan worden bereikt kleiner is dan 99%. Die kaart kunt u terugvinden in het jaarverslag van Agentschap Telecom.³ Op basis van dit complexe en omvangrijke onderzoek⁴ heeft toenmalig de minister van Economische Zaken geconcludeerd dat de dekking ten behoeve van mobiele bereikbaarheid van 112 in Nederland op orde is.⁵ Het is aannemelijk dat de mobiele bereikbaarheid van 112 sindsdien verder is verbeterd. Zo zijn er sinds 2015 gemiddeld genomen elk jaar antenne-opstelpunten bij gekomen om de netwerkdekking te verbeteren, zorgen technologische innovaties ervoor dat de netwerkdekking beter wordt, zijn er met de 700 MHz-band aanvullende frequenties bij gekomen die nog verder reiken en minder last hebben van obstakels, en is het bellen naar 112 via WiFi bij sommige aanbieders al mogelijk.

Er wordt momenteel gewerkt aan het creëren van een kaart die de gezamenlijke buitenhuisdekking van de mobiele netwerken inzichtelijk maakt. De kaart biedt inzicht in de gezamenlijke dekking van de drie mobiele netwerken. Die dekking is een sterke indicatie voor de dekking van 112. De verwachting is dat deze kaart begin 2022 beschikbaar is. Op dat moment zal ik uw Kamer informeren over eventuele mogelijkheden voor het verbeteren van de mobiele dekking.

5

Wat zijn de oorzaken van de slechte mobiele bereikbaarheid van 112 in bepaalde delen van Nederland? Betreft het onvoldoende netwerkdekking door onvoldoende

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/alarmnummer-112/vraag-en-antwoord/wat-kan-ik-doen-als-ik-112-niet-kan-bereiken>

³ <https://magazines.agentschaptelecom.nl/staatvandeether/2015/01/mobiele-bereikbaarheid-112>

⁴ Voor dit onderzoek hebben de mobiele netwerkoperators onder andere hun bedrijfsvertrouwelijke radiovoorspellingsgegevens beschikbaar gesteld.

⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29517-97.html>

masten of spelen ook andere oorzaken als isolatie en weeromstandigheden een rol? In welke mate zorgen juridische procedures tegen het afgeven van een (omgevings)vergunning voor het plaatsen van nieuwe masten voor vertraging?

Antwoord

De dekking van alle drie de mobiele netwerken in Nederland behoort stuk voor stuk tot de absolute wereldtop. Dit blijkt elk jaar weer uit onafhankelijke metingen.⁶ Voor zover de mobiele bereikbaarheid van 112 in Nederland nog tekort schiet kan dat tal van oorzaken hebben. Zoals in de vraag reeds wordt benoemd spelen de isolatie van woningen of (bedrijfs)panden, weersomstandigheden, maar ook weerstand van burgers tegen de plaatsing van mobiele antennes inderdaad allemaal een rol. Maar ook het toestel dat iemand gebruikt⁷, de wijze waarop die apparatuur wordt gebruikt⁸, en seizoeninvloeden zoals wel/geen bladeren aan de bomen kunnen ook allemaal een rol spelen. Waarom er op specifieke locaties (soms) geen of verminderde mobiele bereikbaarheid van 112 is, is dus afhankelijk van de concrete casus en vergt telkens een grondige analyse van alle omstandigheden en mogelijke oorzaken. Dit is ook waarom de kaart uit het antwoord op vraag 4 melding slechts indicaties kan bieden voor de dekking van 112, en geen definitief uitsluitsel.

6

Acht u het mogelijk dat met de dekkingsverplichting van 98 procent voor telecomproviders, voortkomend uit de veiling van de 700Mhz-band in 2020, alsnog 100 procent mobiele dekking van alarmnummer 112 kan worden gerealiseerd? Indien niet, hoe kan dan de veiligheid van inwoners in plaatsen met onvoldoende mobiele dekking worden gegarandeerd?

Antwoord

Het doel van de mobiele dekkingsverplichting is om ervoor te zorgen dat de mobiele netwerkdekking van de verschillende vergunninghouders zo veel als mogelijk beschikbaar is en een bepaalde minimumkwaliteit biedt. De verplichting is dan ook niet primair gericht op het verbeteren van de mobiele bereikbaarheid van 112. Niettemin is het waarschijnlijk dat naleving van de verplichting gaat leiden tot een verbetering van de mobiele bereikbaarheid van 112. Zoals in de beantwoording van de vragen 3 en 5 is uitgelegd is 100% mobiele bereikbaarheid van 112 in de praktijk echter onmogelijk. Het aanvullend behouden of nemen van een abonnement met een vaste lijn is daarom altijd verstandig om de bereikbaarheid thuis te vergroten.

⁶ Zie bijvoorbeeld <https://www.opensignal.com/netherlands> & de Digital European Scoreboard Index ('DESI') op <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>.

⁷ De kwaliteit van de antennes in smartphones is bijvoorbeeld wisselend. En hoewel er industriestandaarden gelden om een bepaalde minimumkwaliteit te waarborgen zijn niet alle antennes in smartphones gelijkwaardig. Bovendien zijn modernere smartphones soms uitgerust met meerdere antennes, wat de ontvangstkwaliteit kan verbeteren. En tot slot is de netwerktechnologie die een smartphone ondersteunt ook van belang voor de ervaren dekking. Een smartphone die enkel 2G ondersteunt zal over het algemeen een minder goede netwerkqualiteit ervaren dan een smartphone die ook 3G ondersteunt. ← Ik noem 4G en 5G niet omdat naar ik begrijp voor bellen naar 112 nog aan *fallback* plaatsvindt naar 2G of 3G.

⁸ Zo kunnen mensen hun smartphone onbedoeld zo vasthouden dat zij de antenne afschermen. Dat kan ertoe leiden dat het netwerksignaal slechter of helemaal niet meer kan worden ontvangen, dan wel dat de smartphone geen signaal meer kan verzenden.

7

Bent u bereid om het bovenstaande met branchevereniging Monet (waarin telecomproviders verenigd zijn), Agentschap Telecom, gemeenten in de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en provincies in het Interprovinciaal Overleg (IPO) te bespreken en te verkennen met welke aanvullende acties de mobiele bereikbaarheid van alarmnummer 112 kan worden verbeterd en onveilige situaties voorkomen?

Antwoord

Ik ben doorlopend in gesprek met partijen zoals de branchevereniging Monet, gemeenten, de VNG, en het Agentschap Telecom over tal van onderwerpen. Het verbeteren van de mobiele netwerkdekking is daar ook een onderdeel van. Indirect draagt het verbeteren van de mobiele netwerkdekking ook bij aan de bereikbaarheid van 112 omdat daarvoor de gecombineerde dekking van de drie mobiele netwerken van belang is. Voor de mobiele bereikbaarheid van het alarmnummer 112 is de mogelijkheid om daar naar te bellen via WiFi een belangrijke ontwikkeling. Het lijkt er namelijk op dat vooral de ervaren dekking binnenshuis beter kan. De ACM heeft daarvoor een beleidsregel over opgesteld. Op grond daarvan zijn de drie mobiele netwerkaanbieder verplicht om er per 1 juli 2021 voor te zorgen dat mensen 112 kunnen bellen via een WiFi-netwerk. Men moet dan wel een (relatief moderne) smartphone hebben die bellen over WiFi ondersteunt, geschikt is voor het netwerk van de aanbieder, en mogelijk wat in de instellingen van hun toestel aanpassen. Dat kan men nakijken op de website van deze aanbieders.⁹ Hierdoor wordt de mobiele bereikbaarheid van 112 binnenshuis naar verwachting aanzienlijk verbeterd.

8

Kunt u bij het Agentschap Telecom en/of de VNG nagaan in hoeverre gemeentes bekend zijn met en gebruik maken van de 'Handreiking mobiele bereikbaarheid gemeenten', waarmee lokaal de mobiele bereikbaarheid kan worden verbeterd? Wat is hiervan uw eigen indruk?

Antwoord

Agentschap Telecom heeft gemeld dat zij de handreiking al geregeld aan gemeenten heeft verstrekt. Tegelijkertijd heb ik van de VNG en Monet begrepen dat de bekendheid van de handreiking onder gemeenten beter kan. Zij helpen daarbij door gemeenten er op te wijzen.

De handreiking is een nuttig instrument dat gemeentes kan helpen om vat te krijgen op het uiterst complexe en veelzijdige vraagstuk dat mobiele bereikbaarheid inhoudt. In hoeverre gemeentes hier daadwerkelijk gebruik van maken kan ik niet met zekerheid stellen.

9

Kunt u deze vragen in ieder geval voor het eerstvolgende commissiedebat Telecommunicatie op 20 mei 2021 beantwoorden?

⁹ Zie <https://www.kpn.com/beleef/blog/mobiel-bellen-via-wifi-met-kpn.htm>, <https://www.t-mobile.nl/mobiel/4g-wifi-bellen>, en <https://www.vodafone.nl/daarom-vodafone/netwerk/4g/bellen>.

Antwoord

De beantwoording van deze vragen is bij mededeling van 10 mei uitgesteld.¹⁰

Op 1 juni 2021 heeft de vragensteller samen met het lid Rajkowski (VVD) een motie ingediend in vervolg op deze vragen.¹¹ Die motie is inmiddels met algemene stemmen aangenomen. In de motie wordt de regering opgeroepen om *“voor 1 januari 2022 met voorstellen te komen om de «witte gebieden» in Nederland te ontsluiten, zodat voldaan kan worden aan de ondergrens van mobiele bereikbaarheid, namelijk 112 te kunnen bellen”*. Teneinde uitvoering te geven aan deze motie zal allereerst de mobiele dekkingkaart uit de beantwoording van vraag 4 worden opgesteld. Die kaart zal objectieve indicaties geven van plekken waar de dekking van 112 buitenhuis mogelijk nog tekort schiet. Wat de motie “witte gebieden” noemt. Op grond van die informatie zal ik uw Kamer informeren over eventuele mogelijkheden voor het verbeteren van de mobiele dekking.

¹⁰ Aanhangsel van de handelingen, nr. 2643,

¹¹ Kamerstukken II 2020/21, 24 095, nr. 535.